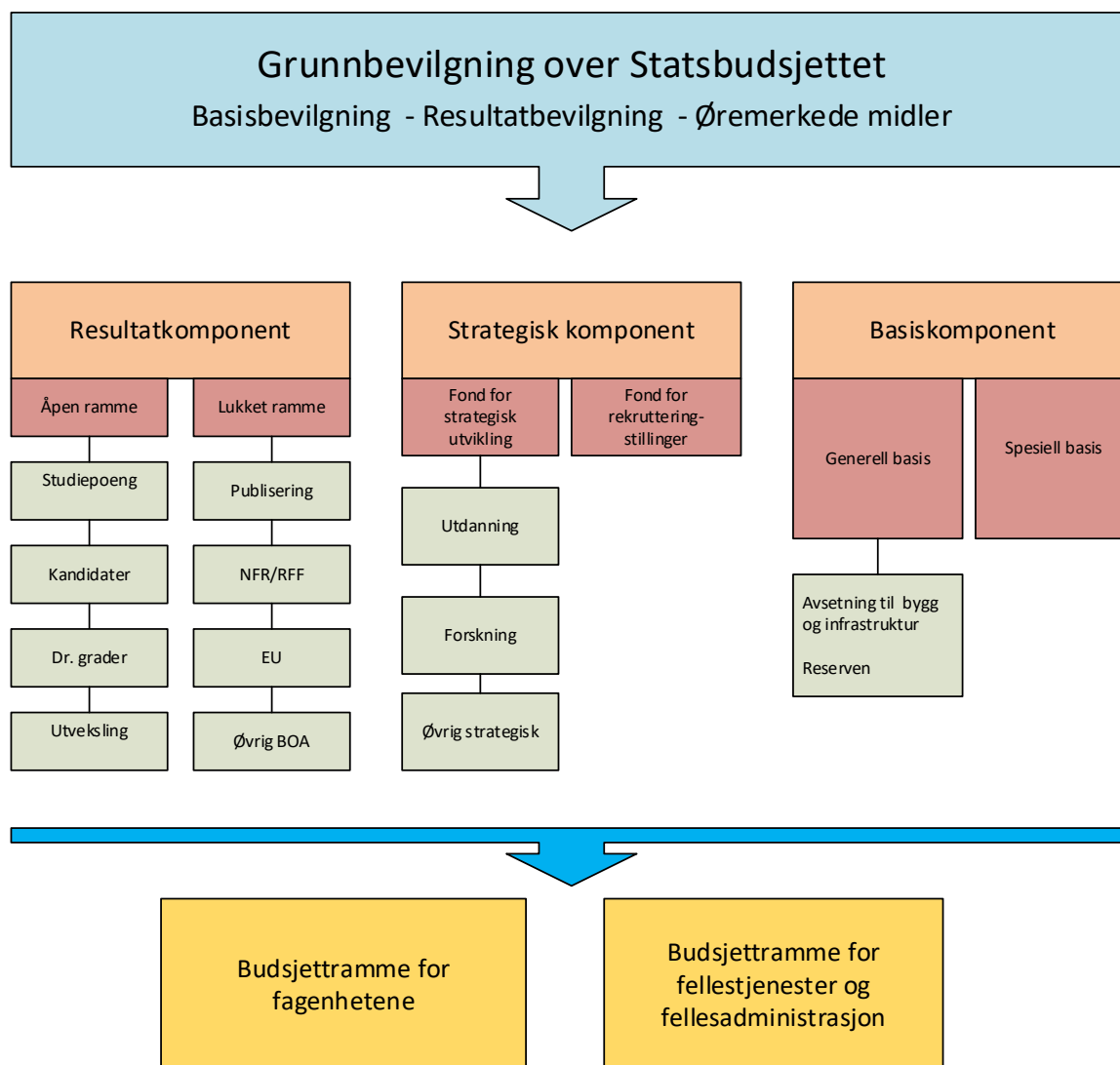

UiT Norges arktiske universitet

Fond for strategisk utvikling – forslag til fordeling av midler 2024

Bakgrunn:

De overordnede rammene for *UiTs fond for strategisk utvikling* er gitt av den budsjettfordelingsmodellen styret selv har vedtatt for intern fordeling av UiTs årlige budsjettramme. Modellen består av tre hovedkomponenter: resultatkomponenten, den strategiske komponenten og basiskomponenten (Figur 1). Fond for strategisk utvikling utgjør sammen med Fond for rekrutteringsstillinger, den strategiske komponenten. Universitetsstyret har tidligere besluttet at Fond for strategisk utvikling skal utgjøre 4,7 % av den totalt tildelte rammen fra Kunnskapsdepartementet. Midlene fra fondet skal fordeles til tiltak innenfor forskning, utdanning, innovasjon, formidling og vitenskapelig utstyr.

Figur 1. Skjematisk fremstilling av UiTs budsjettfordelingsmodell.

Den totale ramma til de strategiske midlene i 2024 er på grunnlag av forslag til Statsbudsjettet beregnet til å være 186,1 mill. kr. I tillegg er det en forventet inngående balanse på 30 mill. kroner i fondet. Prosjektene som finansieres over strategisk fond har ofte flerårig virkning (inntil fire år), og kan ha en budsjettprofil som gjør at utgiftene varierer underveis i prosjektperioden. Tabell 1-4

viser allerede vedtatte forpliktelser i fondet for formidling, forskning, utdanning og vitenskapelig utstyr i detalj.

Tabell 1. Forpliktelser i strategisk fond knyttet til formidling (tusen kroner)

Enhet	Tiltak	Forslag 2024	Forslag 2025	Forslag 2026
Helsefak	CARE skredseminar	250	250	
NT-fak	MNT-studentrekruttering	306		
NT-fak	Formidling av strategisk forskning innen kunstig intelligens gjennom SFI Visual Intelligence	445	445	
UB	Open Access fond	6 000		
UMAK	Nytt museum med nye utstillinger	2 100	2 680	
UMAK	Innovativ formidling - kuratering for vår tid	1 337		
UiT	Forskningsdagene	425		
UiT	Lørdagsuniversitetet	275		
UiT	Semesterstart/video-produksjon	300	300	
UiT	RSA - Råd for samarbeid med næringslivet	200	200	200
UiT	Medlemskap i Khrono	1 200		
Sum		<u>12 838</u>	<u>3 875</u>	<u>200</u>

Tabell 2. Forpliktelser i strategisk fond knyttet til forskning og innovasjon (tusen kroner).

Enhet	Tiltak	Forslag 2024	Forslag 2025	Forslag 2026
BFE-fak	ABSORB	2 606	2 606	
BFE-fak	Grønn omstilling, etikk og samfunnsansvar i sjømatsektoren (flyttet fra kategori utdanning)	294	294	
Helsefak	Senter for nye antimikrobielle strategier (CANS)	2 538	2 320	10 804
HSL-fak	Satsing på bærekraftig reiseliv: Travelling Post-corona; revisiting Guests & Hosts	438		
HSL-fak	ARCHUM	875	875	
UiT	Små driftsmidler	4 258	4 364	
UiT	APECS-sekretariat	750	750	
UiT	Forskerskolen Changing Arctic	944		
UiT	Samarbeid forsknings- og utdanningsråd Singapore	1 000	1 000	1 000
UiT	EUGLOH*	1 000	1 000	1 000
UiT	Tiltak for ukrainske og russiske forskere berørt av krigen i Ukraina	3 000		
UiT	2-årige «innovasjonsstillinger»	2 100	2 100	2 100
UiT	Programmer som mobiliserer til ekstern finansiering	3 900	3 900	3 900
UiT	Overgangsstipend MSCA-ERC	4 000	4 000	4 000

UiT	UiT High Score	1 500	1 500	1 500
UiT	Toppfinansiering MSCA	500	500	500
UiT	Forhandlingsrom ERC	2 000	2 000	2 000
UiT	1/3 styrking av SFF, SFI, SFU, FME, KGJ	2 000	2 000	2 000
UiT	Prosjektetableringsstøtte	3 000	3 000	3 000
UiT	Innovasjonsfond	3 000	3 000	3 000
UiT	Innovasjonsstipend for studenter	1 000	1 000	1 000
Sum		<u>42 493</u>	<u>37 084</u>	<u>36 242</u>

*EUGLOH belastes både forskning og utdanning.

Tabell 3. Forpliktelser i strategisk fond knyttet til utdanning (tusen kroner).

Enhet	Tiltak	Forslag 2024	Forslag 2025	Forslag 2026
HSL-fak	Fleksible utdanninger (omgjort til fleksibel Grunnskolelærerutdanning)	2 800	2 800	2 800
NT-fak	Informatikkutdanninger i Nordland	3 400	3 400	
NT-fak	Geofarer	1 258		
UB	Ny faglig stilling – professor/førsteamanuensis innen utdanningsfaglig område	800		
UiT	Tilleggsfinansiering av innreisende Erasmus+ global-studenter	200		
UiT	Utdanningssamarbeid med næringslivet / næringslivsmentor	1 000		
UiT	EUGLOH*	1 430	1 130	1 130
UiT	Program for utdanningskvalitet	3 000	3 000	3 000
UiT	Forsterkningsmidler		1 000	1 000
UiT	Porteføljeutvikling	6 000	6 000	6 000
UiT	Kompetanseløft	6 000	6 000	3 000
Sum		<u>24 888</u>	<u>23 330</u>	<u>16 930</u>

*EUGLOH belastes både forskning og utdanning.

Tabell 4. Forpliktelser i strategisk fond knyttet til vitenskapelig utstyr (tusen kroner).

Enhet	Tiltak	Forslag 2024	Forslag 2025	Forslag 2026
Helsefak	Biobank 4			8 100
Helsefak	AKM	10 000	10 000	
UiT	Vitenskapelig utstyr kategori II	27 600	13 800	13 800
Sum		<u>37 600</u>	<u>23 800</u>	<u>21 900</u>

De flerårige forpliktelsene i de eksisterende tiltakene utgjør 117,819 mill. kroner, og det er 98,28 mill. kroner tilgjengelig til fordeling til nye tiltak for 2024.

Forslag til nye tiltak for 2024

Rektor foreslår at styret prioriterer bruk av de tilgjengelige strategiske midlene for 2024 på to grupper av tiltak:

1. Omstillingstiltak.
2. Nye tiltak i UiT Talent

1. Omstillingstiltak

Med omstillingstiltak menes her tiltak som:

- a. skal bidra til at sentrale omstillinger finner sted, samt..
- b. tiltak som skal forhindre at annen strategisk viktig aktivitet blir nedskalert som følge av pågående omstilling på andre områder.

1. Støtte til å dekke egenandeler i større eksternfinansierte prosjekter (NFR, EU og BOA)

Universitetsstyret har fastsatt ambisiøse mål om å øke den eksternfinansierte aktiviteten. Dette må skje både gjennom suksess på de ordinære konkurransearenaene og gjennom økt finansiering fra privat næringsliv. For å kunne lykkes med dette vil UiT måtte innfri betydelige krav om egenfinansiering i årene som kommer. Selv om egenfinansiering i stor grad kan innfris gjennom in-kind-bidrag, vil det være viktig for satsingen på økt ekstern finansiering om det også finnes friske midler som kan tildeles enheter og prosjekter der egenfinansiering er en utfordring som følge av en mer presset økonomisk situasjon.

2. Støtte til å dekke UiTs andeler i satsinger utenfor ramme som forutsetter egenbidrag fra institusjonens side

UiT har i sitt innspill til satsinger utenfor ramme til statsbudsjettet for 2024 søkt om finansiering til en rekke større tiltak, der det enten er budsjettert med egeninnsats, eller der det er grunn til å tro at departementet vil forutsette egenbidrag fra institusjonen dersom det skal gis bevilgning til UiT over statsbudsjettet.. Igjen vil det være gunstig om UiT får over midler som kan bidra til å innfri egenbidrag som ellers ville vært krevende å få til som følge av en mer presset økonomisk situasjon på flere interne enheter.

3. Støtte til å opprettholde opptak og opptaksrammer på utvalgte attraktive studietilbud

UiT har flere studietilbud som har stor søkertilgang og som fra ledelsen og styrets side har vært oppdimensjonert eller i sin helhet finansiert gjennom strategiske tildelinger de senere år, fordi tilbudene har vært ansett som viktige – både i et samfunnsøkonomisk perspektiv og for UiT som utdanningsinstitusjon. Bortfallet av det såkalte utdanningsløftet vanskeliggjør finansieringen av flere slike tilbud. Det er derfor ønskelig med midler som kan sikre fortsatt drift og opprettholdelse av opptakskapasitet på utvalgte attraktive studietilbud som ellers ville stått i fare for å bli nedskalert eller avvirket som følge av den økonomiske situasjonen på enheten som har ansvar for driften.

Hvilke av disse tilbudene som bør sikres en permanent (ikke bare midlertidig) styrket finansiering, bør avklares i samband med endringene i studieporteføljen. I denne omgang foreslås det å sikre midler til fortsatt finansiering og drift i studieårene 2023/2024 og 2024/2025.

4. Støtte til dekning av kostnader ved faglige og organisatoriske omstillingsprosesser

På UiT er det universitetsstyret som vedtar endringer i studieporteføljen. Dette gjelder både strukturelle/generiske endringer og endringer knyttet til enkeltprogram. Det er også styret som

fastsetter den formelle faglige organiseringen av virksomheten (på fakultet- og instituttnivå). Styret har det siste året igangsatt flere slike prosesser (blant annet en omfattende gjennomgang av hele studieporteføljen). Oppfølging av endringsvedtak av denne typen forutsetter at det er mulig å tildele midler som kan bidra til å bære midlertidige kostnader som er knyttet til omstillingen, og/eller kostnader som har vært med på å utløse behovet for omstilling, men som det er krevende eller umulig for de involverte enhetene å bære alene.

Det foreslås til sammen satt av 69 430 til disse fire tiltakene.

2. Nye virkemidler i UiT Talent

Rektor har basert sine forslag på tilrådinger gitt av de tre strategiske utvalgene ved UiT (strategisk utdanningsutvalg, forskningsstrategisk utvalg og strategisk utvalg for innovasjon) som i møter høsten 2021 og hele 2022 har gitt råd om hvilke virkemidler som UiT bør videreføre, hvilke virkemidler som bør avsluttes og hvilke nye virkemidler som bør etableres i satsingen på talentutvikling og eksternt finansiering som har fått betegnelsen UiT Talent. I tillegg har en egen arbeidsgruppe gitt råd om hvilke virkemidler som bør etableres innen formidling under UiT Talent.

Den første pakken av virkemidler under UiT Talent ble vedtatt av universitetsstyret den 1. desember 2022 (ePh 2022/5371), og de resterende virkemidlene foreslås nå besluttet i budsjettsaken for 2024. De nye virkemidlene som foreslås besluttet er gjort rede for kostnadmessig i tabell 5 og de er kort beskrevet i tabell 6.

Tabell 5. Oversikt over nye virkemidler i *UiT Talent* (tusen kroner).

Kategori	Virkemiddel	Beløp
Formidling	UiT Aurora Formidling	1 000
Formidling	Gullkort formidling	500
Forskning	Forskningsmiljøløftet	2 300
Forskning	Pool av administrative prosjektkoordinatorer	0*
Forskning	Honorering av evaluatore	150
Innovasjon	Innovasjonslaboratorier	2 600
Innovasjon	Studententreprenørskapsfond	300
Vitenskapelig utstyr	Vitenskapelig utstyr kategori I	20 000
Utdanning	Program for utdanningskvalitet	2 000 (3 000)**
Totalt		28 850

* Dekning av eventuelle kostnader forskutteres og finansieres etterskuddsvis i 2025 over fond for strategisk utvikling.

** Etablert virkemiddel som foreslås styrket med 2 mill NOK (tidligere bevilget beløp kommer i tillegg (i parentes)).

Tabell 6. Beskrivelse av nye virkemidler som foreslås finansiert og etablert fra 2024 under UiT Talent.

Område	Virkemiddel	Kort beskrivelse
	UiT Aurora Formidling	UiT Aurora Formidling er et karriereprogram innen formidling som skal bidra til å posisjonere våre forskningsmiljøer mot de store samfunnsutfordringene

		<p>(søyle 2 i Horisont Europa). Programmet skal bygge formidlerkompetanse og lære deltakerne hvordan man bygger profil og synlighet som gjør dem attraktive som samarbeidspartnere. Det består av åpne og lukkede kurs/samlinger der deltakerne bevisstgjøres og trenes på hvordan man gjør seg mer synlig og interessant for samarbeidspartnere og hvordan man best posisjonerer seg selv som samarbeidspartner i aktuelle utlysninger. Programmet har driftsmidler som deltakerne kan søke om. Meritterte formidlere eller andre gode formidlere vil være mentorer for deltakerne.</p> <p>Målgruppe: Faglig ansatte som ønsker å bygge dypere kompetanse innen formidling og bidra inn mot de store samfunnsutfordringene.</p>
	Gullkort Formidling	<p>For både å synliggjøre UiT, styrke et utvalg av fremragende forskere og bidra til en kunnskapsdrevet samfunnsdebatt, vil UiT gi særlig opplæring og støtte til en strategisk utvalgt gruppe av forskere. Ambisjonen er at denne gruppen skal bli nasjonale stemmer innen sine felt, være med på å sette politisk dagsorden og/eller posisjonere seg mot ekstern finansiering. De utvalgte som får Gullkort Formidling vil få kommunikasjonsfaglig bistand til å få innpass i nasjonale medier og få gjennomslag i samfunnsdebatten (kronikker, intervjuer, presentasjoner, sosiale medier, etc.). De vil få gullkortet for en avgrenset periode.</p> <p>Målgruppe: Faglig ansatte som er fremragende innen forskning, innovasjon og /eller utdanning.</p>
Forskning	Forsknings-miljøløft	<p>Hensikten med dette virkemiddelet er å løfte utvalgte forskningsmiljøer ved UiT som har liten eller ingen erfaring med å søke eksterne forskningsmidler og/eller som i løpet av de siste fem årene har fått lav score i evalueringer av søknader om eksterne midler. Målet er å gi utvalgte miljøer økt konkurransedyktighet for å sikre ekstern finansiering av egen forskning. Forskningsmiljøløftet retter seg mot hele forskningsmiljøer/-grupper (ikke enkeltpersoner) og det fordrer at de aktuelle forskningsmiljøene selv kjenner seg igjen i beskrivelsen og har motivasjon for et slikt løft. Fakultetet har en sentral rolle i å tilrettelegge for og å bistå i dette løftet. Forskningsmiljøløftet er et pilotprosjekt ikke bare ved UiT, men tilsvarende prosjekter er heller ikke definert ved noen andre norske universiteter.</p> <p>Et forskningsmiljøløft har tre års varighet. UiT dekker i denne perioden fra institusjonsnivået (i) én</p>

		<p>rekrutteringsstilling til mentor, (ii) NOK 200 000 kroner i driftsmidler til fagmiljøet (for hele perioden) og (iii) inntil tre år av en nyrekruttering. Fakultetet/instituttet dekker alle øvrige kostnader og er økonomisk ansvarlig for alle lengre forpliktelser.</p> <p>To prosjekter finansieres per år.</p>
	Pool av administrative prosjektkoordinatorer	<p>Alle samarbeidsprosjekter hvor UiT er koordinator og som helt eller delvis er finansiert av prosjektmidler fra Horisont Europa og Forskningsrådet (SFF, SFI, FMU og SME) skal ha en administrativ prosjektkoordinator. Disse stillingene fullfinansieres av de eksterne prosjektmidlene, og koordinatoren erverver viktig kompetanse underveis i prosjektene. For at denne viktig kompetansen ikke skal gå tapt og for at prosjektkoordinatorer skal kunne ha større forutsigbarhet, tilsettes et utvalg prosjektkoordinatorer fast ved UiT. De skal fortsatt lønnes over eksterne midler, men sikres lønn fra strategisk fond i overgangen mellom ulike eksternt finansierte prosjekter. Prosjektkoordinatorene skal ha arbeidssted på fakultetet/institutt (nær lokasjon til prosjektleder) i prosjektperiodene, og kan fungere som ressurser i søknader om nye, eksterne midler til UiT.</p>
	Honorering av evaluatore	<p>For å øke EU-kompetansen og -innsikten er det ønskelig at flere av UiTs forskere deltar som eksperter/evaluatore i Horisont Europa. Dette gir god kunnskap om europeisk forskning, om hvordan EU-systemet fungerer og om hva som skal til for å lykkes. Det gir også mulighet for å bygge et utvidet nettverk i Brussel. UiT forskere som påtar seg slik aktivitet belønnes med insentivmidler på opp til NOK 10 000,- i driftsmidler per paneldeltagelse.</p>
Innovasjon	Innovasjonslab UiT	<p>UiT ønsker gjennom tiltak 4 i Tiltaksplan for innovasjon og entreprenørskap, å etablere innovasjonslaboratorier ved fakultetene, med oppstart i 2024. Formål med laboratoriene vil være å synliggjøre UiTs satsning mot innovasjon, å bygge kompetanse, utvikle støttetjenester og generelt være et virkemiddel for økt innovasjonskapasitet hos både studenter og ansatte. Det foreslås et pilotprosjekt for etablering av innovasjonslaboratorier rettet mot både produkt- og tjenesteinnovasjon. Det vil i første omgang etableres ett innovasjonslaboratorium som pilot. Deretter årlig utlysning for nye laboratorier.</p>
	Studententreprenørskaps-fond	<p>Virkemiddelet er en videreføring av et tilbud tidligere driftet fra Idégeneratorens Entreprenørskapsfond, et nylig avsluttet pilotprosjekt finansiert av Sparebanken</p>

		<p>Nord-Norges Samfunnsløft. Innovasjonsfondet for studenter skal være et lavterskeltilbud for studenter som drømmer om å realisere sin forretningside. Formålet med fondet er å hjelpe ideer videre, og søkere må vise til konkrete tiltak/aktiviteter de ønsker å gjennomføre. Ofte vil dette være aktiviteter relatert til utvikling av ide, prototyping, undersøkelser og testing av markedsbehov m.m. Alle UiT-studenter kan søke om prosjektstøtte på inntil kr. 50 000 til sitt prosjekt. Fondet vil være en konkret synliggjøring av UiTs satsning på studententreprenørskap. Det foreslås at ordningen skal administreres av SEFU, men ha et styre/jury bestående av fagansatte. Alle StudENT tildelingene ved UiT har mottatt førstegangstildeling fra Idégeneratorens entreprenørskapsfond. Løpende søknadsfrist.</p>
Vitenskapelig utstyr	Vitenskapelig utstyr kategori I	<p>Vitenskapelig utstyr kategori I</p> <p>Det foreslås to prinsipper (kategori I og II) for ett og samme virkemiddel rettet mot vitenskapelig utstyr, men hvor to ulike modeller kan anvendes etter noen kriterier. Dagens virkemiddel, Åpne midler til vitenskapelig utstyr, foreslås videreført, men der nytt prinsipp foreslås for å ta hånd om investeringer som er noe større og som det ofte er behov for å bruke flere års budsjetter for å kunne sette av tilstrekkelig med midler.</p> <p>Kategori I er en videreføring av dagens virkemiddel for samfinansiering av vitenskapelig utstyr som har en total kostnadsramme for innkjøp på 2-20 MNOK i innkjøp. Nivå 1 finansierer 50 % og nivå 2/3 finansierer 50 %.</p> <p>Forskningsmiljøene fremmer søknader for sine institutt/fakulteter som prioriterer innenfor sine rammer for egenandeler. Støtten gis til innkjøp av infrastrukturen og dekker ikke drift. Alltid krav om følgeforskningsmidler.</p> <p>Tildelingsprosess: Fakultetene/avdelingene på nivå 2 må oversende sine forslag i prioritert rekkefølge. FSU innstiller til rektor som gir tilrådning til universitetsstyret.</p>

Tabell 7. Samlet oversikt over Fond for strategisk utviklings grunnlag, forpliktelser, handlingsrom, kostnader til nye virkemidler i UiT Talent og forslag til omstillingsmidler (tusen kroner).

	2024	2025	2026
Forventet inngående balanse	30 000		
Grunnlag for Fond for strategisk utvikling	186 100	186 100	186 100
Samlede forpliktelser besluttet av universitetsstyret	117 819	88 089	75 272
Handlingsrom i fond før vedtak for 2024	<u>98 280</u>	<u>98 010</u>	<u>110 828</u>
Nye virkemidler i UiT Talent	28 850	28 850	28 850
Omstillingsmidler 2024	<u>69 430</u>	<u>69 160</u>	<u>81 978</u>

